

РАДА СУДДІВ ГОСПОДАРСЬКИХ СУДІВ УКРАЇНИ

01016, м. Київ, вул. О.Копиленка, 6, тел. 207-52-20, e-mail: lisovskaya@vgsu.arbitr.gov.ua

29.01.2015

№ 12-16/12/15

На №

від

Голові

Ради суддів України

Сімоненко В.М.

Шановна Валентино Миколаївно!

Розуміючи непросту політичну ситуацію, що склалася на даний час у країні, підтримуючи активність громадськості, яка базується на прагненні побудови незалежної судової системи, Рада суддів господарських судів України одночасно наголошує на неприпустимості спроб тиску на суд, залякування суддів окремими представниками органів законодавчої і виконавчої влади, громадських організацій чи будь-якими іншими особами.

Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод, що займає центральне місце в системі міжнародних нормативних актів, покликаних своїм існуванням та практичним застосуванням утверджувати глобальні цінності демократичного суспільства, основоположним елементом права на справедливий суд визначає саме незалежність суду. Міжнародні стандарти формування та функціонування судових органів і статусу суддів, Основні принципи незалежності судових органів, схвалені резолюціями Генеральної Асамблеї ООН, рекомендації Комітету Міністрів Ради Європи визначають, що безпека суддів має належним чином гарантуватися законом, захист прав та інтересів суддів у зв'язку зі здійсненням ними правосуддя є невід'ємною складовою принципу незалежності суду.

Конституцією України в статтях 126 і 129 гарантовано незалежність та недоторканність суддів та встановлено, що судді при здійсненні правосуддя незалежні і підкоряються лише закону.

Реалізація вказаних правових гарантій здійснення правосуддя є необхідною передумовою належного виконання судом своїх конституційних функцій із забезпечення дії принципу верховенства права, захисту прав і свобод людини та громадянина, утвердження і забезпечення яких є головним обов'язком держави (статті 3, 8, 55 Конституції України).

На жаль, останнім часом випадки тиску на суддів почастишали, більше

того, набули загрозливих для існування демократичного суспільства масштабів: відверта неповага до статусу судді, суб'єктивне й однобоке, а іноді з ознаками правового нігілізму коментування змісту прийнятих суддями рішень, збирання, зберігання, використання та поширення інформації про суддів з метою завдання шкоди їх авторитету, психологічний тиск, образи, залякування й публічні погрози, зокрема, щодо застосування фізичного насильства до суддів і членів їх сімей у зв'язку зі здійсненням суддями правосуддя. Окремі засоби масової інформації також однобоко та суб'єктивно висвітлюють роботу судів, що негативно впливає на суспільну правосвідомість. Такі дії поступово укорінюються у свідомості громадян як норма поведінки, що викликає занепокоєння суддівського корпусу України.

Погіршують ситуацію й публічні висловлювання деяких політиків, які свідомо чи необдуманно демонструють власну неповагу до суду та суддів, нехтуючи конституційними принципами незалежності й недоторканності суддів.

22 січня 2015 року, на зборах суддів Харківського апеляційного адміністративного суду було обговорено питання прояву неповаги з боку окремих народних депутатів України, погрози насильством та здійснення тиску на окремих суддів та суддівський корпус взагалі. Йшлося про висловлювання відвертих погроз щодо суддів Харківського окружного адміністративного суду та Харківського апеляційного адміністративного суду у разі прийняття ними незаконних, на думку народних депутатів, рішень.

За результатами розгляду зазначеного питання суддями прийнято рішення про звернення до Ради суддів України та Генеральної прокуратури України для вжиття заходів щодо забезпечення незалежності суддів та розгляду питання щодо їх правового захисту.

У свою чергу, на офіційному веб-сайті Вищого адміністративного суду України, 21 січня 2015 року опубліковано відкрите звернення суду до правоохоронних органів, органів суддівського самоврядування, міжнародних інституцій щодо неприпустимості грубого втручання у правосуддя та тиску на суддів. У зверненні також йдеться про необхідність формування консолідованої позиції усієї судової системи щодо захисту від зазіхань на її незалежність.

Випадки втручання в діяльність судів мають місце і в системі господарських судів України.

Зокрема, у березні 2014 року відбулася спроба блокування роботи Одеського апеляційного господарського суду та господарського суду Одеської області Громадською організацією "Комітет з питань захисту потерпілих від злочинів".

Занепокоєння викликає той факт, що останнім часом тиск здійснюється у формі організації та проведення гучних масових заходів: пікетів, зборів, мітингів, походів, демонстрацій, які проводяться в безпосередній близькості до будівель судів або й у приміщеннях судів. Такі заходи використовуються з метою дестабілізації роботи суду як інституції, впливу на психологічний стан судді, який розглядає певну справу, створення судді перешкод у веденні

судового процесу, що, безумовно, порушує гарантії незалежності судді й унеможлиблює здійснення правосуддя на засадах законності та верховенства права.

Так, з 26 січня 2015 року під будівлею Вищого господарського суду України Громадською організацією "Європейська Країна" розпочато безстроковий мітинг, метою якого є "зміна корумпованої судової системи України". Під час проведення зазначеного заходу його учасники вдаються до образливих вигуків щодо суддів та працівників апарату Вищого господарського суду України, блокують в'їзд транспорту на територію суду і виїзд за її межі.

Беручи до уваги наведені вище обставини, Рада суддів господарських судів України підтримує звернення судів Харківського апеляційного адміністративного суду та Вищого адміністративного суду України та констатує, що будь-який незаконний вплив на суддю, погрози, психологічний тиск, вияв неповаги до судді чи фізична розправа, формально спрямований на суддю як на людину, але за своєю правовою природою є нічим іншим, як прямим порушенням конституційного принципу незалежності суду, що явно нівелює одну з основних демократичних цінностей України як правової держави.

Враховуючи викладене, та приписи частини п'ятої статті 127, статті 134 Закону України "Про судоустрій і статус суддів" щодо державного захисту суддів та членів їх сімей, Рада суддів господарських судів України вважає необхідним просити Раду суддів України, як вищий орган суддівського самоврядування у період між з'їздами суддів України, з метою уникнення в подальшому випадків здійснення тиску на суддів та забезпечення незалежності суддівського корпусу України, розглянути питання, викладені у даному зверненні на наступному засіданні Ради суддів України, вжити негайних заходів щодо забезпечення конституційних гарантій незалежності судової влади та звернутися до компетентних державних органів з метою вжиття відповідних заходів реагування щодо фактів впливу на суди та суддів.

З повагою

**Голова Ради суддів
господарських судів України**

О. Удовиченко